รายงานการประชุม
คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙
วันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๙.๐๐ – ๑๒.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมสะบันงา ชั้น ๖ คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting)

<u>กรรมการผู้เข้าร่วม</u>

๑. นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๓. พลโทคม วิริยเวชกุล	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม
๔. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นายแพทย์เกษม ตั้งเกษมสำราญ	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
๖. นางอานันทิตา อินทปันดี	ผู้แทนสำนักงบประมาณ
๗. นางนำพร นิธิสุนทรวิทย์	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
๙. นายวรกฤต จารุวงศ์ภัค	ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย
๑๐. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
๑๑. รองศาสตราจารย์วิษณุ อรรถวานิช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม
๑๒. นางโสมรัศมิ์ จันทรัตน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม
๑๓. นายสัมพันธ์ ศิลปนาฎ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
๑๔. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุวรรณา สถาอานันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านมนุษยศาสตร์
๑๕. รองศาสตราจารย์คนางค์ คันธมธุรพจน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
๑๖. นางสาวมณนิตา โกมลวาทิน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านมนุษยศาสตร์
๑๗. นายชัยสิทธิ์ สัมฤทธิวณิชชา	ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๘. นายประวิทย์ ประกฤตศรี	ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

<u>ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ</u>

๑. ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ

<u>ผู้เชี่ยวชาญ</u>

๑. นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	ผู้เชี่ยวชาญ

<u>กรรมการผู้ลาประชุม</u>

๑. นายธีระวัฒน์ ลิมปิบันเทิง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
๒. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	

<u>เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ</u>

๑. นายสุรชัย สถิตคุณารัตน์	ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เลขานุการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์	(แทน) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๓. นางสาววัชริน มีรอด	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔. นางสาวศุภธิดา ศิริวงศ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้ช่วยเลขานุการ

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นางสาวสิริพร พิทยโสภณ	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๒. นางสาวกรัณฑรัตน์ นาขวา	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๓. นายภาสพงศ์ อารีรักษ์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๔. นางสาวภัทรวรรณ จารุมิลินท	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๕. นางสาวชนิกา ไหล่แท้	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๖. นางสาวสุภาวดี สอดสี	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๗. นางสาวต้องฤทัย ศรีนวล	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๘. นางสาวนัทธรัตน์ มงคลสินธุ์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๙. นายนริศ สังข์ไพโรจน์	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๐. นายยุทธพงศ์ ไพคำนาม	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๑. นางสาวปวัณรัตน์ เครือแป้น	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๑๒. นายชาญฉลาด รักแจ้ง	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
๑๓. นางสาวสุจารี สอนง่าย	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๔. นางสาวจตุรภรณ์ โชคภูเขียว	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๕. นางสุพิชชา สถิตย์พนาพร	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๖. นางสาวปิยะทัศน์ พาหอนุรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๗. รองศาสตราจารย์ชลิตา ศรีนวล	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๘. นางสาววรรณนุสรณ์ วงศ์ประเสริฐ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๑๙. นางสาวภัสสรินทร์ โชคชัย	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๒๐. นางสาวนิธิปรียา จันทวงษ์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๒๑. นางสาวสุภาวิณี ทรงพรวาณิชย์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๒๒.นางสาวโฉมสุดา สาระปัญญา	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๒๓.นางสาวจุไรรัตน์ ปิยะวัชร์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
๒๔. นายกิตติ สัจจาวัฒนา	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๒๕. นายอุเทน คำน่าน	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๒๖. นายอโศก พลบำรุง	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๒๗. นายฉัตรวรุธ แสนทวีสุข	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๒๘. นางสาวมัตติกา ปรมาธิกุล	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๒๙. นางสาวชลธิชา เนกขัมมะ	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๐. นางสาวปาณิสรา ตุงคะสามน	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๑. นางสาวลัดดาวัลย์ แก้วส่งแสง	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๒. นายสมชาย เมาสูงเนิน	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๓. นางสาวณิชากร ชัยสิริวงศ์สว่าง	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๔. นางสาวสุภลัคน์ มาสศรี	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๕. นายชนินทร์ เด่นดี	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
๓๖. นายรุจ เรืองมณี	หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่

๓๗. นายไฉน น้อยแสง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๓๘. นายวัชระ ดำจุติ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๓๙. นางสาวมนสิชา ขวัญเอกพันธุ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๔๐. นางสาวนภัสรัญชน์ ฤกษ์เรืองฤทธิ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๔๑. นายณัชพล วงษ์นุ่ม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๔๒. นางสาวกัลยา ฤทธิ์เดช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต
๔๓. นางสาวสุพัตรา พลพุ่ม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์รังสิต

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานและฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ ประธานกรรมการ เปิดประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙ โดยมีกรรมการเข้าร่วม ๑๘ ท่าน และมีกรรมการลาประชุม ๒ ท่าน

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒.๑ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๙ และแจ้งเวียนให้กรรมการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยไม่มีกรรมการขอแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม หรือ Good Research and Innovation management Practice: GRIP

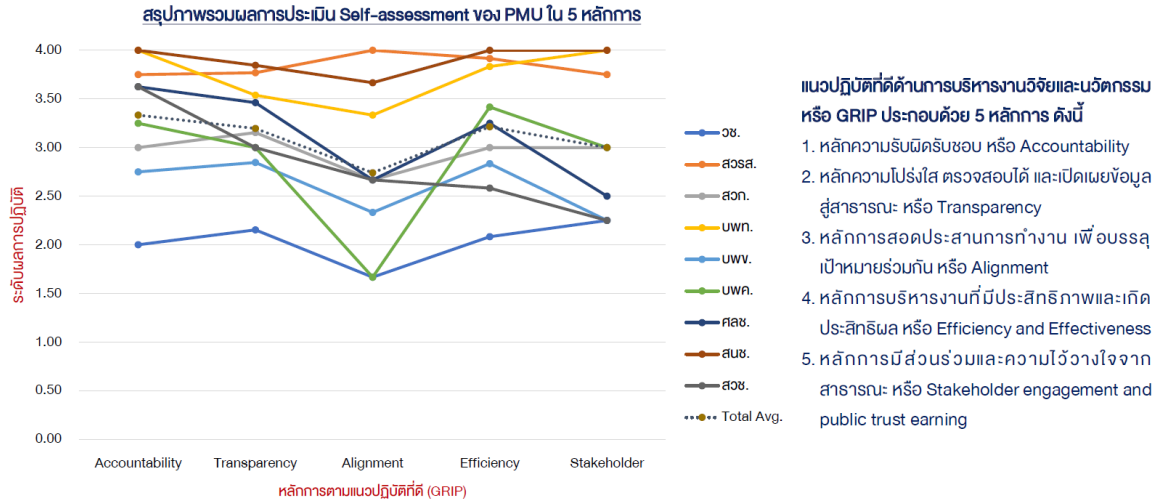
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลิตา ศรีนวล รักษาการผู้อำนวยการสำนักกลยุทธ์พัฒนากองทุนและระบบนิเวศ ววน. นำเสนอความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม (Good Research and Innovation Management Practice: GRIP) ต่อที่ประชุม โดยแนวปฏิบัติที่ดีฯ ดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) หน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และได้จัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารจาก PMU สกสว. สอวช. และผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีฯ ดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะทำงานได้ยกร่างคู่มือแนวปฏิบัติที่ดีฯ และให้หน่วยบริหารและจัดการทุนดำเนินการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ตามแนวปฏิบัติที่ดีฯ มีการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินร่วมกัน (Self-Verification) พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน และขยายผลการรับฟังความคิดเห็นรวมถึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการไปยังหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณประเภท Fundamental Fund (FF) เพื่อสร้างความสอดคล้องของการดำเนินงานในเชิงระบบ ทั้งนี้ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙ คณะทำงานได้นำเสนอความก้าวหน้าการจัดทำและขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีฯ ต่อคณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีข้อเสนอให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีฯ ในระดับนโยบายต่อไป

สำหรับสาระสำคัญของแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๕ ด้าน ได้แก่ ความรับผิดรับชอบ (Accountability) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ (Transparency) การสอดประสานการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Alignment) การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และการมีส่วนร่วมและความไว้วางใจจากสาธารณะ (Stakeholder Engagement and Public Trust Earning) โดยกำหนดประเด็นสำคัญรวม ๑๔ ประเด็น และข้อตกลงร่วมกันรวม ๔๒ ข้อ เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ในด้านการประเมินการดำเนินงาน ได้กำหนดระดับพัฒนาการไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ Preparing, Starting, Performing และ Exemplar โดยมุ่งเน้นการประเมินตนเองบนฐานหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร มิใช่เพื่อการจัดอันดับหรือเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน และให้ความสำคัญกับการสร้างวงจรป้อนกลับ (Feedback Loop) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมินตนเองเบื้องต้นของ PMU พบว่า ประเด็นที่ทุกหน่วยงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม คือ หลักการด้านการสอดประสานการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Alignment) ซึ่งครอบคลุมการกำหนดเป้าหมายร่วม การออกแบบการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการส่งต่อผลการดำเนินงานระหว่าง PMU สกสว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณประเภท Fundamental Fund ซึ่งยังมีช่องว่างด้านการเชื่อมโยงและการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน

ผลการประเมินตนเองตามแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP ที่ PMU ได้ตรวจสอบ (Self verified) เรียบร้อยแล้ว

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม หรือ GRIP ประกอบด้วย 5 หลักการ ดังนี้

1. หลักความรับผิดรับชอบ หรือ Accountability
2. หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ หรือ Transparency
3. หลักการสอดประสานการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน หรือ Alignment
4. หลักการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หรือ Efficiency and Effectiveness
5. หลักการมีส่วนร่วมและความไว้วางใจจากสาธารณะ หรือ Stakeholder engagement and public trust earning

เพื่อแสวงหาแนวทางการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน ในการนี้ สกสว. และ PMU จึงจัดหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๒๖ หน่วยงาน ซึ่งทุกฝ่ายเห็นพ้องถึงความจำเป็นในการสร้างกลไกความร่วมมือที่ช่วยเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงการจัดทำแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมฉบับใหม่ รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานให้สามารถขับเคลื่อนงานในระดับปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มีข้อเสนอให้พัฒนากลไกความร่วมมือในรูปแบบ Consortium เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงานตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เชื่อมโยงและบูรณาการงานวิจัยข้ามหน่วยงาน และข้ามศาสตร์ เพื่อร่วมกันตอบสนองโจทย์สำคัญของประเทศด้านความมั่นคงทางอาหาร สุขภาพ พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานจากลักษณะต่างฝ่ายต่างดำเนินงานไปสู่การทำงานร่วมกันภายใต้เป้าหมายระดับประเทศ

ในส่วนของแผนการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP ในระยะต่อไป ภายหลังการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการแล้ว จะนำเสนอเรื่องต่อ กสว. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป โดยแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP จะถูกบูรณาการเข้ากับกระบวนการติดตามและประเมินผลเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation: DE) ที่ สกสว. ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งใช้ร่วมกับข้อมูลภายในของ สกสว. และผลการประเมินตนเองของ PMU เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมในระบบ ววน. ของประเทศต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- การยกระดับประเด็นธรรมาภิบาลในการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP ที่ประชุมเห็นว่าเป็นกรอบการดำเนินงานที่มีความครอบคลุมในหลายมิติ และควรพิจารณาเพิ่มเติมในประเด็นด้านธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความรับผิดรับชอบ ความโปร่งใส การสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณะ ตลอดจนการบริหารจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ จริยธรรม และบทบาทหน้าที่ที่อาจเกิดความทับซ้อน เพื่อให้สามารถใช้เป็นกรอบกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานในระบบ ววน. ได้อย่างรอบด้าน

- การติดตามความคืบหน้าการจัดตั้งกลไกกลางเพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงาน (Conductor) ที่ประชุมเห็นว่าการขาดกลไกกลางในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานด้านการสอดประสานการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Alignment) ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงเสนอให้มีการติดตามความคืบหน้าการจัดตั้งกลไกหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น “Conductor” เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างทุน FF และทุน SF รวมถึงการขับเคลื่อนงานวิจัยข้ามหน่วยงานและข้ามศาสตร์ในระดับประเทศ

- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางของระบบ ววน. ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่าปัจจุบันข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยังคงกระจัดกระจายอยู่ในหลายฐานข้อมูล ซึ่งอาจส่งผลต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลในการวิเคราะห์และกำหนดนโยบาย จึงเสนอให้เร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงหลักเพียงแหล่งเดียวร่วมกัน (Single source) และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานต่อคณะกรรมการเป็นระยะ

- การนำเสนอกรณีตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ประชุมเสนอให้มีการนำเสนอกรณีศึกษาหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของหน่วยงานที่ประเมินตนเองอยู่ในระดับสูงเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำแนวทางที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของตนเอง

- การวิเคราะห์สาเหตุเชิงลึกของประเด็น Alignment และ Stakeholder Engagement ที่ประชุมเห็นว่าผลการประเมินที่สะท้อนคะแนนด้าน Alignment และ Stakeholder Engagement อยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ควรได้รับการวิเคราะห์เชิงลึกถึงสาเหตุที่แท้จริง เพื่อแยกแยะว่าปัญหาเกิดจากข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการของหน่วยงาน หรือเป็นข้อจำกัดเชิงโครงสร้างและกลไกของระบบ ววน. ซึ่งบทบาทของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน ววน. จะนำผลการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างตรงจุดและเหมาะสม

- การติดตามความก้าวหน้าของข้อเสนอเชิงระบบที่ได้จากการหารือร่วมกับหน่วยรับงบประมาณ ที่ประชุมเสนอให้มีการติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอที่เกิดจากการหารือร่วมกับหน่วยงานรับงบประมาณ โดยเฉพาะข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้งเจ้าภาพหลักขับเคลื่อนงานในลักษณะการสร้างกลไกความร่วมมือในรูปแบบ Consortium และการทดลองดำเนินงานในลักษณะ Sandbox เพื่อประเมินและขยายผลในระดับระบบต่อไป

- การเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของระบบประเมินตนเอง ควรมีระบบตรวจสอบและยืนยันหลักฐานประกอบการประเมินตนเอง เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนการดำเนินงานจริงและสามารถนำไปใช้พัฒนาระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสนอให้ศึกษาแนวทางการประเมินร่วมระหว่างผู้ประเมินภายในและภายนอก (Joint External Evaluation mechanism หรือ JEE) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของระบบการประเมินและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

- การขับเคลื่อนระบบ ววน. สู่การเป็นระบบแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ประชุมเห็นว่า คุณค่าของการจัดทำและขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีฯ หรือ GRIP คือการทำให้ระบบ ววน. มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในระบบ ววน. โดยใช้กระบวนการประเมินและข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับการดำเนินงานร่วมกัน อันจะนำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่น ความเป็นเอกภาพ และประสิทธิภาพของระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศในระยะยาว

- ควรจัดทำ GRIP สำหรับการบริหารกองทุนในเชิงระบบ ให้ความสำคัญใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ (๑) การกำหนดลำดับความสำคัญทั้งเชิงวาระและพื้นที่ให้ตอบสนองความต้องการของประเทศอย่างแท้จริง (๒) การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมพร้อมกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม และ (๓) การสร้างกลไก Feedback Loop ที่นำผลการติดตามและประเมินผลไปสู่การปรับปรุงการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน และการบริหารจัดการกองทุนในรอบถัดไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

<u>มติที่ประชุม</u>

๑. รับทราบความก้าวหน้าการจัดทำและการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม หรือ GRIP

๒. เห็นชอบในหลักการกรอบแนวทาง GRIP และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ (สอวช. และ สกสว.) นำความเห็นที่ประชุมฯ ไปปรับปรุงและนำเสนอต่อ กสว. หรือสภานโยบาย เพื่อให้ความเห็นชอบและสามารถดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด โดยมุ่งเน้นกลไกที่มีการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการประเมินอย่างมีส่วนร่วม ทั้งระหว่าง PMU และ กลไกกลาง (สอวช. และ สกสว.)

๓. ให้ สอวช. และ สกสว. ในฐานะเลขานุการฯ พิจารณาร่วมกันดำเนินการตามแนวทางของ GRIP และรายงานต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน ววน. ทุก ๖ เดือน

๔. ให้มีการจัดทำ GRIP เฉพาะ สกสว. ด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ แนวทางการติดตามและประเมินผลแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลศักดิ์ โกษียาภรณ์ รองผู้อำนวยการ สกสว. นำเสนอแนวคิดและแนวทางการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ซึ่งมีการปรับปรุงโครงสร้างการติดตามและการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับกลไกการขับเคลื่อนกองทุนและการดำเนินงานของระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในภาพรวม โดยที่ผ่านมาการติดตามผลอาศัยกรอบการดำเนินงานในรูปแบบ Key Results เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม พบว่ามีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานสู่การจัดสรรงบประมาณรายปี การกำหนดผลส่งมอบ และการติดตามตัวชี้วัดที่มีความหลากหลายและกระจัดกระจาย รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในการประเมินผลเชิงคุณภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ แผนฉบับใหม่จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบ ***"มาตรฐานตัวชี้วัดกลาง"*** เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงร่วมกันทั้งระบบ ครอบคลุมประเด็นด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม งานวิจัย มูลค่าจากการลงทุนและกำลังคน ในการจัดทำคำรับรองผลการดำเนินงาน การติดตามผล และการรายงานผลของหน่วยงานต่าง ๆ ในระบบ ววน. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการดำเนินงาน และสามารถสะท้อนผลงานสำคัญของกองทุนในอีก ๕ ปีข้างหน้าได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ได้มีการนำบทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมทั้งข้อค้นพบจากการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการชุดก่อนมาปรับใช้ โดยให้ความสำคัญกับการติดตามผลเชิงคุณภาพและการประเมินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงมากยิ่งขึ้น ผ่านการพัฒนาแนวคิด (Strategic Contribution Evidence: SCE) ซึ่งมุ่งเน้นการรวบรวมหลักฐานที่สะท้อนบทบาทและคุณูปการเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่าง

การดำเนินงานด้าน ววน. กับนโยบายหรือมาตรการจากภาคส่วนอื่น (Policy Mix) อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ยังให้ความสำคัญกับการติดตามพัฒนาการของระบบ ววน. ตาม Logic Model เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความก้าวหน้าและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการติดตามและประเมินผลในแผนด้าน ววน. พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ จะดำเนินการในลักษณะที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญกับการติดตามในระดับยุทธศาสตร์และระดับแผน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงการดำเนินงานของกองทุน หน่วยรับงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของโครงสร้างการติดตามและประเมินผล ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานใน ๓ระดับที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ ระดับแผน ระดับหน่วยงาน และระดับนักวิจัย โดยระดับแผนจะมุ่งติดตามความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของแผนด้าน ววน. ในภาพรวม ระดับหน่วยงานครอบคลุมการติดตามผลการดำเนินงานของ PMU และหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนระดับนักวิจัยเป็นการติดตามผลในระดับโครงการและผู้ดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการ Feedback สู่การพัฒนาการดำเนินงานในทุกระดับ แม้ว่าปัจจุบันแต่ละระดับจะมีเครื่องมือและกลไกการติดตามผลอยู่แล้ว ในแผนฉบับใหม่จะมุ่งเน้นการสร้างความเชื่อมโยงและความสอดประสานของข้อมูลและตัวชี้วัดตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยอาศัยโครงสร้างหลักของกองทุนที่ประกอบด้วย ๕ แกนสำคัญ ได้แก่ Strategic Fund: SF, Fundamental Fund: FF, Targeted Fund: TF, Research Utilization: RU และ Science and Technology Development Fund: ST เพื่อให้ข้อมูลสามารถไหลเวียนและเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การติดตามผลในอนาคตสามารถสะท้อนความสำเร็จของระบบ ววน. ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในมิติของผลส่งมอบ คุณภาพผลลัพธ์ และศักยภาพขององค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบ รวมทั้งช่วยให้สามารถอธิบายบทบาทของการวิจัยและนวัตกรรมต่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะและการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศในระยะยาวต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- คณะกรรมการติดตามและประเมินผลควรมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนตั้งแต่ระยะเริ่มต้น มิใช่ดำเนินการติดตามและประเมินผลเฉพาะในช่วงกลางแผนหรือปลายแผนเพียงเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนได้อย่างรอบด้าน เช่น การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน (Participation) ความโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) และความเป็นธรรม (Fairness) ยังเป็นการลดช่องว่างในการดำเนินงาน และนำไปสู่การขับเคลื่อนระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ
- กระบวนการจัดทำแผน ววน. พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนอย่างกว้างขวาง จะช่วยสร้างความเป็นเจ้าของร่วม (Ownership) ลดความเสี่ยงในการกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ และเพิ่มความชอบธรรมในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

- ระบบติดตามและประเมินผลควรมุ่งเน้นการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาการดำเนินงาน (Evaluation for Development) มากกว่าการตรวจสอบหรือจับผิด ทั้งในส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ (Summative Evaluation) และการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งเพิ่มองค์ประกอบที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ระหว่าง สกสว. PMU และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบ ววน. อย่างเป็นระบบ

มติที่ประชุม รับทราบแนวทางการติดตามและประเมินผลแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ การแนะนำหน่วยงานและนำเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ (บพท.) สำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) (รวพ.)

ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) นำเสนอการแนะนำหน่วยงานและนำเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ (บพท.) สำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) (รวพ.) โดยการดำเนินงานของ บพท. มีการขับเคลื่อนภายใต้ ๔ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลัก โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม สามารถสรุปได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การขับเคลื่อนการขจัดความยากจนและยกระดับฐานะทางสังคม ประกอบด้วย ๒ แพลตฟอร์ม ได้แก่

๑) แพลตฟอร์มขจัดความยากจนและยกระดับฐานะทางสังคม ผ่านกลไกความร่วมมือเพื่อขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ ระบบข้อมูลชี้เป้าสู่ระบบการตัดสินใจของจังหวัด ระบบส่งต่อและติดตามผลความช่วยเหลือ และโมเดลแก้จน ๓ รูปแบบ ได้แก่ (๑) เศรษฐกิจชุมชนรายครัวเรือน (๒) Pro-poor Value Chain และ (๓) Social Safety Net

๒) แพลตฟอร์มเสริมพลังและยกระดับการบริหารจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ด้วยสถาบันอุดมศึกษา ผ่านการพัฒนาแพลตฟอร์มรับมือภัยพิบัติ และใช้นวัตกรรมในการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งในมิติภัยธรรมชาติ และความมั่นคงชายแดน

ผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๑ มีดังนี้

- พื้นที่เป้าหมาย ๒๐ จังหวัด ครอบคลุม อำเภอแก้จน ๑๐๓ อำเภอ
- พัฒนาโมเดลแก้จน ๒๙๙ โมเดล
- นักพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Development Manager) ๓,๒๐๕ คน
- นักจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ (Area Research Manager) ๑,๕๓๙ คน
- ภาคีความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศคพจ. และ ศพอ. ๗๒ แห่ง หน่วยงานเข้าร่วม MOU ระดับพื้นที่ ๖๐๔ แห่ง อปท. ๙๘๖ แห่ง ภาคประชาสังคม ๑๔๙ แห่ง และภาคธุรกิจเอกชน ๑๐๗ แห่ง
- ค้นหาและสอบทาน ๑,๔๗๑,๖๑๓ คน ๒๘๑,๒๘๐ ครัวเรือน

- คนจนเป้าหมายได้รับการส่งต่อความช่วยเหลือ ๓๐๓,๖๕๐ คน
- ผลักดันแผนยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๗ แผน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การขับเคลื่อนการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจพื้นที่ ประกอบด้วย ๔ แพลตฟอร์ม ได้แก่

๑) แพลตฟอร์มการยกระดับธุรกิจชุมชนด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมและการเรียนรู้ ผ่านการวิเคราะห์ความต้องการ บริบทพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายและจับคู่กับเทคโนโลยีที่เหมาะสมจาก สถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการสู่ชุมชน

๒) แพลตฟอร์มการพัฒนาและยกระดับธุรกิจชุมชน (Local Enterprises) โดยเน้นยกระดับผู้ประกอบการชุมชนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีความเข้มแข็ง และมีระบบข้อมูลเพื่อติดตามสถานภาพผู้ประกอบการชุมชนทั่วประเทศ

๓) แพลตฟอร์มการยกระดับอุตสาหกรรมในพื้นที่ด้วยการสร้างและเสริมพลังวิสาหกิจเพื่อสังคม ซึ่งเน้นสร้างกลไก Social Integrated Enterprise (SIE) ในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม สหกรณ์ ล้ง ที่เป็นกลไกกลางในการสร้างและยกระดับเครือข่ายธุรกิจชุมชนร่วม ให้เกิดการบริหารธุรกิจชุมชนร่วมตลอดห่วงโซ่คุณค่า

๔) แพลตฟอร์มการขับเคลื่อนย่านและเมืองวัฒนธรรม เน้นยกระดับทุนวัฒนธรรม ทุนสังคม ทุนมนุษย์ และทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับสินค้าเชิงวัฒนธรรม โดยใช้วัตถุดิบในพื้นที่ และการสร้างย่านวัฒนธรรม ทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online

ผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๒ มีดังนี้

- พื้นที่เป้าหมาย ๖๙ จังหวัด และพื้นที่วัฒนธรรม ๓๑๖ แห่ง
- สร้างนวัตกรชุมชน ๒๓,๗๕๓ คน
- เกิดกิจกรรมทางวัฒนธรรมรวม ๒,๐๘๙ ครั้ง
- เทคโนโลยีที่เหมาะสมและนวัตกรรมพร้อมใช้ ๑,๗๓๙ นวัตกรรม
- มีผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าและบริการเชิงวัฒนธรรม ๑,๘๑๓ ร้านค้า ผู้ประกอบการวัฒนธรรม ๘,๐๒๘ คน
- พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการเชิงวัฒนธรรม ๑,๙๓๒ รายการ
- พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการใน ๓,๖๕๐ ธุรกิจชุมชน
- เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ๑๐,๓๑๕ คนต่อเดือน
- สร้างรายได้กลับสู่ท้องถิ่น ๒๑๒.๕ ล้านบาทต่อเดือน
- ขับเคลื่อนคลัสเตอร์อุตสาหกรรมในพื้นที่ ๒๙ คลัสเตอร์ใน ๓๔ จังหวัด
- ระบบสารสนเทศด้านวัฒนธรรมและแผนที่วัฒนธรรม ๕,๐๐๐ รายการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองและกระจายศูนย์กลางความเจริญ ประกอบด้วย ๑ แพลตฟอร์ม ได้แก่

๑) แพลตฟอร์มการพัฒนาเมืองน่าอยู่และกระจายศูนย์กลางความเจริญ เพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองชายแดน

ผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๓ มีดังนี้

- พื้นที่เป้าหมาย ๖๗ จังหวัด และกลไกการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ๖๒ กลไก
- พื้นที่ต้นแบบบนฐานเศรษฐกิจสีเขียวและห่วงโซ่อุปทาน ๑๘ พื้นที่
- พื้นที่ต้นแบบเมืองการบิน ๙ พื้นที่
- พัฒนาเมืองศูนย์กลางที่น่าอยู่และน่าลงทุน ๑๒ พื้นที่
- เกิดต้นแบบการจัดการที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง ๑๑ พื้นที่
- พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้ ๓๘ เมือง
- แนวทางการลงทุนระดับพื้นที่ ๕ พื้นที่
- พัฒนาความรู้และข้อมูลเปิดด้านการพัฒนาเมือง ๔๓ ฐานข้อมูล
- องค์ความรู้/บทเรียน/คู่มือ/หลักสูตร การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ๑๖ ชุด
- นวัตกรรมในการบริหารจัดการเมือง ๓๖ เครื่องมือ
- พัฒนาเมืองการเรียนรู้ของเมือง ๒๕ พื้นที่
- องค์ความรู้จากการศึกษาท้องถิ่น (Local Study) ๗๐ ฐานข้อมูล
- เกิดนวัตกรรมในระดับแผนและนวัตกรรมการเรียนรู้ ๘๙ นวัตกรรม
- ยกระดับเศรษฐกิจชุมชนของพื้นที่เมืองชายแดน ๒๖ พื้นที่ ใน ๑๔ จังหวัด
- เครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ๔ ประเทศ
- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ พื้นที่ระเบียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถของกลไกพื้นที่ประกอบด้วย ๑ แพลตฟอร์ม ได้แก่

๑) แพลตฟอร์มการเสริมพลังเพื่อยกระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นยกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ๔ มิติ ได้แก่ การพัฒนารายได้ท้องถิ่น การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และภัยพิบัติ การพัฒนาระบบสุขภาพท้องถิ่นและการดูแลกลุ่มเปราะบาง และการบริการสาธารณะและการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น

ผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๔ มีดังนี้

- พื้นที่เป้าหมาย ๖๗ จังหวัด
- อปท. นำองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ไปใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาอย่างน้อย ๑ มิติใน ๕ มิติของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๓๓๔ แห่ง
- นวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation) ๑๑๑ กลไก/มาตรการ/นโยบาย
- เกิดนวัตกรรมท้องถิ่น หรือ นวัตกร อปท. ๓,๓๒๖ คน
- ขยายผลมาตรการยกระดับความสามารถของ อปท. เพิ่มขึ้น อาทิ การขยายผลตัวแบบท้องถิ่นจัดการภัยพิบัติ ตัวแบบการจัดการน้ำแบบครบ

วงจรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลในการแก้ปัญหาภัยแล้ง ตัวแบบท้องถิ่น และจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ควรศึกษาและถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาของธุรกิจชุมชนที่ดำเนินการมายาวนาน เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและกลไกที่ทำให้กลุ่มธุรกิจชุมชนสามารถปรับตัวและยืนหยัดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งผลกระทบจากนโยบายและมาตรการของรัฐบาลที่มีต่อธุรกิจชุมชน
- การพัฒนาพื้นที่เชิงชุมชนจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และควรต้องมีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่ชัดเจน รวมทั้งต้องมีกลไกการนำองค์ความรู้จากโครงการวิจัยที่ช่วยแก้ปัญหาชุมชนมาส่งต่อหรือขยายผล ในขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาในพื้นที่ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏควรเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงต้องมีการยกระดับความสามารถของ SMEs วิสาหกิจชุมชนหรือเกษตรกรในพื้นที่
- การมีหน่วยงานกลางที่เข้าใจภาพรวมและระบบนิเวศ (Ecosystem) รวมทั้งความสอดคล้อง (Alignment) ช่วยเชื่อมโยงการดำเนินงาน ถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนและยกระดับเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ
- ปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายบางอย่างส่งผลกระทบต่อประชาชนในระดับฐานราก จึงควรต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของระดับฐานราก และพัฒนากลไกและนโยบายที่เอื้อต่อระดับฐานรากเพิ่มขึ้น
- บพท. มีแนวทางการพัฒนาพื้นที่ผ่านการจำแนกโจทย์และร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับต่าง ๆ รวมทั้งพยายามสร้าง Change Agent และสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ตลอดจนเชื่อมโยงกับห่วงโซ่คุณค่าระดับโลก

<u>มติที่ประชุม</u> รับทราบการแนะนำหน่วยงานและนำเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ (บพท.) สำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) (รวพ.)

ระเบียบวาระที่ ๔.๓ สรุปผลการตรวจเยี่ยม (Site Visit) ผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (บพค.)

รศ.ดร.วิษณุ อรรถวานิช กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม นำเสนอสรุปผลการตรวจเยี่ยม (Site Visit) ผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (บพค.) สรุปได้ดังนี้

๑. กิจกรรมการตรวจเยี่ยม (Site Visit) ผลการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคต (บพค.) (PMU-B Site Visit วันที่ ๕ – ๖ มิถุนายน 2569) ณ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตัวอย่างผลงานเด่น ที่ได้รับการสนับสนุนจาก บพค.

๑) โครงการเด่น

- โครงการการพัฒนานักวิจัยชั้นแนวหน้าด้านวัสดุนาโนเพื่อรองรับโจทย์วิจัยภาคอุตสาหกรรม
- โครงการการพัฒนาส่วนผสมอาหารส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสมองจากพืชโดยโภชนาการแม่นยำจากการศึกษาทางนิวทริฟีโนมิกส์และการวิเคราะห์โดยโปรแกรมจำลองโมเลกุล
- โครงการการพัฒนาต้นแบบเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรีไซเคิลแบตเตอรี่ลิเทียมไอออนและการประเมินสุขภาพของแบตเตอรี่ สำหรับนำไปใช้ในการจัดการแบตเตอรี่ที่สิ้นสุดอายุการใช้งานในภาคอุตสาหกรรม
- โครงการการออกแบบและพัฒนาวัสดุที่ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในการผลิตไฮโดรเจนจากกระบวนการทางไฟฟ้าเคมีที่มีประสิทธิภาพสูงโดยใช้การเรียนรู้ของเครื่องและเครื่องมือสเปกโทรสโกปี
- โครงการการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงด้านอุตสาหกรรมฐานชีวภาพแห่งอนาคตด้วยแพลตฟอร์มธัชวิทย์ระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นและเครือข่ายภาคเอกชน
- โครงการวิจัยและพัฒนายกระดับการเขียนบทภาพยนตร์ไทยสู่ตลาดโลก และกำลังคนที่เชี่ยวชาญระดับสากลโดยใช้รากเหง้าและอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านช้าง

๒) ห้องปฏิบัติการ

- โรงงานแบตเตอรี่และพลังงานยุคใหม่
- โรงงานต้นแบบไบโอไฮเทน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Biohythane Pilot Plant)
- โรงงานต้นแบบเกษตรและอาหาร (Food Pilot Plant)

๒. สรุปผลการตรวจเยี่ยม ผลการดำเนินงานของ บพค.

๑) ขอบเขตงานของ บพค. และตัวอย่าง

- เทคโนโลยีขั้นแนวหน้าและวิทยาการขั้นแนวหน้า (Frontier) เช่น การพัฒนา Battery, Green hydrogen, วัสดุนาโน
- โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
- บุคลากรสมรรถนะสูงตามความต้องการของประเทศ (Individual) เช่น ธัชวิทย์, Post-doc/Post-grad
- ความร่วมมือและการร่วมทุนในประเทศและต่างประเทศ (Network) เช่น Global Partnership

๒) ความท้าทายที่ บพค. (และระบบ ววน.) ต้องเผชิญ

- งานวิจัยด้าน Frontier ต้องการการลงทุนสูง จึงต้องกลยุทธ์การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritize) ที่ดีโดยอาจกำหนดเกณฑ์จากจุดแข็ง หรือ Niche ของประเทศไทย เช่น สิ่งที่ประเทศไทยสามารถทำได้แต่ประเทศอื่นไม่ทำไม่ได้ หรือประเทศอื่นสามารถทำได้ แต่ประเทศไทยทำได้ดีกว่าหรือเร็วกว่า

- การดำเนินงานด้าน Frontier ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าได้ว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร จึงต้องการกลไกการดำเนินงานที่มีลักษณะ dynamic มากขึ้น
- การวัดผลลัพธ์และผลกระทบยังไม่สามารถดำเนินได้ชัดเจน อันเนื่องมาจากภารกิจการให้ทุนของ บพค. เป็น Frontier research และข้อจำกัดด้านเวลา
- ความท้าทายด้านการสร้างเชื่อมโยงงานของ บพค. สู่ระดับนโยบายของประเทศ/สภานโยบาย เพื่อการสร้าง alignment ของการทำงานระหว่างหน่วยงานและขยายผล
- การกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับ Frontier research
- การเชื่อมโยงระหว่าง บพค. กับหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) อื่น ๆ เพื่อให้เกิดการนำผลงานวิจัยไปสู่การเร่งรัดพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีของประเทศ

๓) ความท้าทายที่สถาบันวิจัยเผชิญกับ บพค.

- ในระยะที่ผ่านมาการบริหารการจัดทำสัญญาทุนเกิดความล่าช้า เมื่อมีการปรับเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้สามารถดำเนินการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- สถาบันวิจัยรับโอนเงินจากแหล่งทุนโดยไม่ทราบว่าเป็นทุนของโครงการใด จึงต้องใช้ระยะเวลาเพื่อดำเนินการตรวจสอบ ส่งผลให้โครงการวิจัยได้รับเงินล่าช้า
- นักวิจัยมีความเข้าใจด้านการกำหนดตัวชี้วัดโครงการวิจัยไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักวิจัยไม่สามารถดำเนินการตอบตัวชี้วัดได้อย่างครบถ้วน หรือไม่สามารถบริหารเงินวิจัยให้เพียงพอกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้
- ความต้องการข้อมูลในระบบ NRIIS มีจำนวนมาก ส่งผลต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้นของนักวิจัย
- ระยะเวลาของการประกาศโจทย์วิจัยค่อนข้างกระชั้นชิด ส่งผลให้นักวิจัยไม่สามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการที่มีคุณภาพได้ทัน
- การส่งมอบผลลัพธ์และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการวิจัย Frontier ภายในระเวลาอันสั้น เช่น ระยะเวลา ๑ ปี สำหรับการตีพิมพ์ หรือการจดทรัพย์สินทางปัญญา
- การจัดสรรงบประมาณเป็นรายปี และการจัดสรรงบประมาณที่ล่าช้า
- การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยบริหารจัดการทุนและนักวิจัยที่ล่าช้า ส่งผลต่อการดำเนินงานในภาพรวม

๔) การเรียนรู้ที่ดี (Lesson Learn)

- บพค. มีงานวิจัยขั้นแนวหน้าเพื่อรองรับแนวโน้มของตลาดโลก (Global trends) เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์เทรนด์การมีชีวิตที่ดีและยืนยาว (Longevity)
- โครงการ soft power สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้าง influence แก่สังคมได้ในระยะเวลาที่ไม่นาน เช่น โครงการเข็นบทขึ้นภูเขา
- ความสัมพันธ์ระหว่างทีมวิจัยที่ดี คือ การทำงานร่วมกันอย่างแน่นแฟ้น /ยาวนาน ส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ เครือข่ายพี่เลี้ยง เช่น Global partnership บุคลากรที่ผลิตสามารถเข้าไปเป็นกำลังคนชั้นสูงทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาควิชาการ
- บพค. มีทรัพยากรที่จำกัด จึงต้องเลือกมีการจัด Priority ของงานวิจัย Frontier ที่จะดำเนินการ โดยอาจกำหนดกลยุทธ์ในการเลือกสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และสามารถสร้างความเข้มแข็งด้านความสามารถทางวิชาการของห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ไปพร้อมกัน

- การสร้างกลไกเพื่อการเชื่อมโยงระหว่างกองทุนการอุดมศึกษา และ กองทุน ววน.

๕) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๕.๑) Capacity Building สำหรับนักวิจัย

- การพัฒนา Capacity building ต้องมีองค์ประกอบที่เรียกว่า “INNE” (Individual + Node + Network + Ecosystem)
- ควรเน้นให้ทุนแบบความร่วมมือด้านการวิจัย (Collaborative Research) เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัย
- ควรสร้างกลไกสนับสนุนนักวิจัยที่ความสามารถและมีความหลงใหล (Passion) ในองค์ความรู้นั้นๆ ได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถสร้างงานวิจัยต่อไปเรื่อย ๆ ได้
- ควรพัฒนาองค์ความรู้ด้านธุรกิจให้กับนักวิจัย เพื่อให้นักวิจัยสามารถขยายผลองค์ความรู้ไปสู่การสร้างธุรกิจได้
- ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มนักวิจัย เพื่อให้เกิดพลังและมีศักยภาพที่จะช่วยกัน defend งบประมาณวิจัย

๕.๒) การบริหารจัดการทุน

- การสนับสนุนด้าน Frontier อาจดำเนินการ 2 รูปแบบ หากเป็นการวิจัยโดยทั่วไป (Generic) ควรใช้กลไกทุน FF ให้หน่วยงานวิจัยเป็นผู้เลือกความสำคัญ (Priority) และบริหารจัดการเอง โดย บพค. หรือ PMU อื่น สามารถคัดเลือกการวิจัย FF หรือ Frontier ที่มีศักยภาพและเข้าไปสนับสนุนและต่อยอดให้เกิดผลกระทบกับประเทศ
- ควรมี Guideline กลาง สำหรับการขอทุนวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อให้งานวิจัยไปสู่ห้างได้

๕.๓) การพัฒนาระบบนิเวศ (Ecosystem) เพื่อการจัดทำนโยบาย มาตรการ การทำงานร่วม และการส่งต่องาน

- ควรเร่งรัดให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี โดยส่งเสริมให้เกิดดำเนินงานร่วมกันระหว่าง มหาวิทยาลัยกลุ่ม Frontier และกลุ่มเทคโนโลยี
- ควรเชื่อมโยงขอบเขต/ภารกิจของ สป.อว. และ บพค. เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกองทุน เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา และกองทุน ววน.
- การเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าอาจต้องมีกลยุทธ์ในการ Copy and Development เพื่อให้ประเทศเกิดการขยับแบบก้าวกระโดด
- การพัฒนาความสามารถของ SME โดยเฉพาะกลุ่ม IDE ที่มีผลประกอบการ ๕๐ - ๑๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่ต้องการ นวัตกรรมที่จะแก้ปัญหาและนำไปสู่การพัฒนา จึงจะสร้างผลกระทบได้จริง รวมถึง บพค. จะเข้าไปสนับสนุนของผู้ประกอบการที่กำลังโดน disrupt เช่น ในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ (Auto part)
- ประเทศไทยมีจุดแข็งด้านการบริการ (Service) หรือด้าน software มากกว่าด้าน hardware ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านนี้เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย (Final product) ที่ให้ผลตอบแทนได้เร็วกว่าด้าน Hardware

- ควรจัดทำมาตรการส่งเสริมที่ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการมากขึ้น เช่น แรงจูงใจทางด้านภาษี (Tax incentives)

- สกสว. ควรดำเนินการกำกับ บพค. ในลักษณะการกำกับแผนงาน ไม่ใช่การกำกับโครงการ

- การดำเนินงานด้าน Frontier ให้สำเร็จนั้น ไม่สามารถใช้เพียงการวิจัยเท่านั้นได้ จำเป็นต้องอาศัย Policy mix หรือการสนับสนุนในมิติอื่น ๆ ร่วมด้วย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ในการทำงานควรมีการทบทวนก่อนปฏิบัติงาน (Before Action Review: BAR) การทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน (During Action Review: DAR) และการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR)

- ควรมีการพิจารณานิยามของ Frontier Research ว่ามีทั้งในรูปแบบ ๑) Frontier เชิงวิชาการ และ ๒) Frontier เชิงการนำไปใช้ (Application) ซึ่งเป็นโจทย์จากภาคธุรกิจ ทั้งนี้ ควรให้ Frontier Research สามารถสร้างประโยชน์ได้ทั้งในเชิงวิชาการและการนำไปใช้จริง

<u>มติที่ประชุม</u> ๑. รับทราบและขอขอบคุณการดูงานของ บพค. และมหาวิทยาลัยขอนแก่น สำหรับการศึกษาดูงาน

๒. รับทราบสรุปผลตามที่ได้มีการรายงานในที่ประชุมฯ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕.๑ สรุปแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม

<u>มติที่ประชุม</u> เลื่อนการพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕.๒ แนวทางการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) นำเสนอแนวทางการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล มีรายละเอียด ดังนี้

๑. หลักการการติดตามและประเมินผลการนำ ววน. ไปขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วย

๑) เน้นเลือกนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับ ววน.

๒) ประเมินในมิติของการขับเคลื่อนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับประเทศมากกว่าแค่ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด (ไม่ทับซ้อนกับการประเมินผลที่ทำอยู่แล้ว)

๓) ใช้เป้าหมายของนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก โดยประเมินในมิติตามหลักการ RAPID

๒. ขอบเขตของนโยบายรัฐบาล

มุ่งเน้นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และโครงการที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ โดยพิจารณาจากการแปลงนโยบายรัฐบาลไปสู่การขับเคลื่อนด้วย ววน. ได้แก่

- นโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภาและมีโครงการ ววน. สนับสนุน
- นโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา แต่ไม่มีโครงการ ววน./ไม่มีการดำเนินการ
- นโยบายที่ไม่ได้อยู่ในคำแถลงฯ แต่มีการดำเนินการ

๓. แนวทางการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลการนำ ววน. ไปขับเคลื่อนโยบายรัฐบาล ตามหลักการ R-A-P-I-D ประกอบด้วย

๓.๑ เกณฑ์เลือกนโยบายที่นำมาประเมิน

- **R**elevance: Contribution ของ ววน. ในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล (ววน. เป็นหน่วยงานหลักในเรื่องนั้นๆ หรือไม่)
- **P**rioritization: คัดเลือกโครงการที่มีงบประมาณดำเนินการสูง หรือเป็นประเด็นเร่งด่วนสำคัญของประเทศ

๓.๒ กระบวนการประเมิน

- **A**ccountability: มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน
- **I**nteraction: เน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน
- **D**ata: ประเมินบนข้อมูลจริง

๓.๓ วิธีการประเมิน

- Conventional: ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ
- Developmental: ประเมินเพื่อการพัฒนากระบวนการดำเนินการ

๔. ตัวอย่างการดำเนินการ ววน. ที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล

๔.๑ การส่งเสริม SMEs เข้าสู่ธุรกิจและแหล่งเงินทุนในระบบ บ่มเพาะ Start - up ที่มีศักยภาพให้แข่งขันได้ระดับโลก สำหรับด้าน ววน. จะบ่มเพาะและเร่งโต Start-up/IDE ผ่านระบบพี่เลี้ยงและการเข้าถึงเทคโนโลยี ยกระดับสินค้าและบริการด้วย ววน.

๔.๒ การสร้างเครื่องยนต์เศรษฐกิจสำคัญใหม่ อาทิ เซมิคอนดักเตอร์ (Semiconductor) พัฒนาเทคโนโลยีเชิงลึก (Deep Tech) ด้าน ววน. ได้มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานวิจัย ทดสอบและสายการผลิต ผลิตและพัฒนากำลังคนทักษะสูงด้านเซมิคอนดักเตอร์

๔.๓ การแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ด้วย Big Data และ AI วิเคราะห์–พยากรณ์การบริหารจัดการน้ำและอากาศ และเร่งพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย สามารถใช้ ววน. เสริมระบบเตือนภัยพยากรณ์ และบริหารความเสี่ยงภัยพิบัติของประเทศ

๔.๔ การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุครุภัณฑ์ที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรมในประเทศ ววน. ได้จัดทำบัญชีนวัตกรรมไทย เพื่อขึ้นทะเบียนสินค้า/บริการนวัตกรรมไทยในบัญชีนวัตกรรมผลักดันให้ภาครัฐจัดซื้อจากบัญชีนวัตกรรมเป็นลำดับต้น

๔.๕ ลดหนี้ เพิ่มรายได้ ด้วยการสร้างโอกาสเริ่มต้นและเติบโตให้กลุ่มคนตัวเล็กแก้หนี้แบบเบ็ดเสร็จและเป็นองค์รวม ยึดลูกหนี้เป็นศูนย์กลาง พร้อมเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิตเพื่อจัดสวัสดิการ โดย ววน. พัฒนาฐานข้อมูลชี้เป้าความยากจนรายครัวเรือน (เชื่อมข้อมูลรายบุคคล) ส่งต่อองค์ความรู้/เทคโนโลยีสร้างอาชีพและรายได้ในพื้นที่

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลนี้ สามารถดำเนินการได้ทันที เพื่อให้สอดรับกับการแก้ไขปัญหาของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และสอดคล้องกับการจัดทำแผนด้าน ววน. ได้อย่างทันท่วงที ดังนั้น ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ – ๖ เดือน
- ปัจจุบันการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานยังขาดความเชื่อมโยงกัน (Alignment) ส่งผลให้เกิดห่วงโซ่ผลลัพธ์ (Result chain) หรือห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ที่ไม่ชัดเจน ดังนั้น จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาระบบนิเวศ ววน. ด้วยการตั้งหน่วยยุทธศาสตร์ (Strategic Unit) เพื่อกำหนดทิศทางและเชื่อมโยงภาพรวมการดำเนินงาน และออกแบบระบบให้เกิดการดำเนินงานอย่างโปร่งใส
- การแปลงนโยบายรัฐบาลสู่งานด้าน ววน. ยังไม่มีความชัดเจน จึงส่งผลต่อการดำเนินงานด้านติดตามและประเมินผล ววน. ว่าจะดำเนินการด้วยกลไกใด หรือคัดเลือกโปรแกรม ววน. ใดมาดำเนินการฯ และควรให้ความสำคัญกับวิธีการติดตามและประเมินผลด้วยว่าจะใช้วิธีการใดที่เหมาะสม
- ควรมีวิธีการควบรวม (consolidate) นโยบายรัฐบาลให้ชัดเจนและแข็งแรง เพื่อกำหนดโจทย์การติดตามและประเมินผลงานด้าน ววน. เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล และการติดตามและประเมินผลกลไก กระบวนการ และผลลัพธ์ของแผนงานมุ่งเป้า
- ควรนำข้อเสนอของผู้ประกอบการ ๑๐ ภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี มาร่วมพิจารณาเพื่อคัดเลือกนโยบายที่มีความสำคัญของประเทศได้อย่างชัดเจนขึ้น เช่น การสร้างการเติบโตของธุรกิจไปสู่การสร้างเศรษฐกิจของประเทศ และการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล

<u>มติที่ประชุม</u>

๑. เห็นชอบกรอบการประเมินตามที่มีการนำเสนอและขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ทำงานร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย นำความเห็นจากที่ประชุมฯ ไปดำเนินการให้เกิดการปฏิบัติโดยทันที

๒. ให้มานำเสนอความคืบหน้าในการประชุมฯ เป็นวาระประจำทุกเดือน

ระเบียบวาระที่ ๕.๓ แนวทางการติดตามและประเมินผลกลไก กระบวนการ และผลลัพธ์ของแผนงานมุ่งเป้า

ดร. โสมรัศมิ์ จันทรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลงานวิจัยและนวัตกรรม นำเสนอแนวทางการติดตามและประเมินผลกลไก กระบวนการ และผลลัพธ์ของแผนงานมุ่งเป้า มีรายละเอียด ดังนี้

หลักการการประเมินกลไก กระบวนการ และผลลัพธ์ ของการขับเคลื่อนแผนงานมุ่งเป้า แบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑) **ต้นน้ำ** ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดโจทย์และการคัดเลือกหน่วยงาน PC/PD มีคำถามการประเมินหลัก ดังนี้

พิจารณาการดำเนินงานของแผนงานมุ่งเป้าสามารถช่วยตอบโจทย์ประเทศหรือไม่ อย่างไร

- พิจารณาว่าการตอบโจทย์ยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ /โจทย์ของแผนมุ่งเป้ามีความสอดคล้องกันแค่ไหน
- การกระจุกตัวอยู่ในประเด็นใดบ้าง ซ้ำซ้อน และยังขาดในประเด็นสำคัญใดบ้าง

๒) **กลางน้ำ** ประกอบด้วย การบริหารแผนงานและงบประมาณ และการติดตามความก้าวหน้า โดยมีคำถามการประเมินหลัก ดังนี้

พิจารณากลไกในการดำเนินการ และติดตามวัดผลเหมาะสม และมีประสิทธิภาพหรือไม่

- มีกลไกการดำเนินการอย่างไร ในมิติของ PMU ที่ขับเคลื่อน การคัดเลือก PC/PD หน่วยงานและนักวิจัยในแผนงาน/ผู้เชี่ยวชาญและภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความเหมาะสมในมิติของ Accountability (Transparency, Participation, Efficiency, Governance) หรือไม่ อย่างไร
- การวัด Output/ Outcome มีความชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

๓) **ปลายน้ำ** ประกอบด้วย การบริหารแผนงาน และงบประมาณการติดตามความก้าวหน้า มีคำถามการประเมินหลัก ดังนี้

พิจารณากลไกในการดำเนินการ และติดตามวัดผลเหมาะสม และมีประสิทธิภาพหรือไม่

- ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของแผนงานเป็นอย่างไร และสัมพันธ์กับกระบวนการอย่างไรบ้าง
- การมีแผนงานมุ่งเป้าช่วยเติมเต็มแผนงานอื่นๆ ที่มีอยู่เพื่อตอบโจทย์ประเทศอย่างไร
- จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและกระบวนการในการดำเนินการแผนงานมุ่งเป้าอย่างไรให้ตอบโจทย์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม มีดังนี้

- ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนงานมุ่งเป้าเชิงกระบวนการ โดยให้ความสำคัญกับที่มาของการกำหนดโจทย์ การกำหนดเป้าหมายที่มีความท้าทายสูงและเมื่อดำเนินการไปแล้วได้ผลที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องดำเนินการอย่างไร รวมทั้ง ธรรมาภิบาลของการดำเนินงานที่ไม่ทับซ้อนกันระหว่าง กสว. สกสว. และ PMU และพิจารณาว่าเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ใดจะเป็นผู้ใช้ประโยชน์และผู้ใดจะรับผิดชอบดำเนินการฯ ต่อไป
- ควรมีการทำ Impact pathway และวิเคราะห์ Intervention เพื่อพิจารณาบทบาทของ ววน. ว่าเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักหรือรอง ซึ่งจะทำให้การกำหนดโจทย์และเป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น
- ควรนำผลการติดตามและประเมินผลโครงการ ๒ โครงการที่มีการดำเนินงานอยู่แล้ว ได้แก่ ๑) ประเทศมีเครื่องมือแพทย์ บริหารทางการแพทย์ ยา ที่ผลิต จำหน่ายและทดแทนการนำเข้ามูลค่า ๑,๕๐๐ ล้านบาท และ ๒) โครงการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยหนุนเสริมด้วย AI มาเป็นข้อมูลประกอบการติดตามและประเมินผลฯ เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินงาน

- ควรพิจารณาว่า ก่อนการดำเนินโครงการมุ่งเป้าได้มีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลแล้วหรือไม่ และเพียงพอหรือไม่ เพื่อนำไปสู่การเลือกระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมและได้ผลสะท้อนที่เกิดจากกองทุน ววน. ได้อย่างแท้จริง
- การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโครงการมุ่งเป้าที่จะนำมาใช้ในการติดตามและประเมินผลควรพิจารณาถึงขนาดของโครงการที่เหมาะสมกับการติดตามฯ โดยอาจจะพิจารณาจากงบประมาณของโครงการได้
- ควรพิจารณาว่าจะจัดให้มีการติดตามและประเมินผลโครงการภายหลังจากโครงการเสร็จสิ้นนานเพียงใด และพิจารณาการรวบรวมและภาระเอกสารที่เหมาะสมกับนักวิจัยด้วย
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ สอวช. ควรเข้าร่วมสังเกตการณ์ (Observe) การดำเนินงานของ PC/PD และ/หรือ ๓ บอร์ด เพื่อให้เกิดความเข้าใจกระบวนการของโครงการมุ่งเป้าเพิ่มขึ้น และนำมาเป็นข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผลฯ ต่อไป

<u>มติที่ประชุม</u> ๑. เห็นชอบกรอบการประเมินตามที่มีการนำเสนอและขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ทำงานร่วมกับสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ นำความเห็นจากที่ประชุมฯ ไปดำเนินการให้เกิดการปฏิบัติโดยทันที

๒. ให้มานำเสนอความคืบหน้าในการประชุมฯ เป็นวาระประจำทุกเดือน

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ

<u>มติที่ประชุม</u> มอบฝ่ายเลขานุการฯ สรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการดำเนินงานตลอด ๖ เดือน ของคณะกรรมการฯ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมสำหรับการนำเสนอต่อ กสว. และสภานโยบาย จำนวน ๓ ประเด็น

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

นายนริศ สังข์ไพโรจน์
นางสาวต้องฤทัย ศรีนวล
นางสาวสุภาวดี สอดสี
นางสาวชนิกา ไหล่แท้
นางสาววรรณนุสรณ์ วงศ์ประเสริฐ
นางสาวภัทรวรรณ จารุมิลินท
นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
นางสาวศุภธิดา ศิริวงศ์
นางสาววัชริน มีรอด
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสาวสิริพร พิทยโสภณ
นายพูลศักดิ์ โกษียาภรณ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม